

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Aktivity a financování vybrané neziskové organizace

Domov Ráček o.p.s.

Activities and financing of non-profit organization

Eva Kounovská

Cheb 2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

Aktivita a financování vybrané neziskové organizace – Domov Ráček O.P.S.

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v přiložené bibliografii.

V Chebu dne 2.5. 2013

.....
podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala své vedoucí bakalářské práce Ing. Haně Kunešové za odborné rady a připomínky, jimiž přispěla k vypracování této bakalářské práce.

Svůj dík bych chtěla též vyjádřit paní Iloně Hruškové, ředitelce Domova Ráček o.p.s. v Rakovníku, která mi ve své organizaci umožnila zpracování mé bakalářské práce.

Obsah

Úvod.....	7
1 Charakteristika neziskových organizací a možnosti jejich financování	8
1.1 Postavení neziskového sektoru v národním hospodářství.....	8
1.2 Vymezení neziskových organizací.....	9
1.3 Právní formy neziskových organizací.....	11
1.3.1 Obecně prospěšné společnosti	11
1.3.2 Občanská sdružení	13
1.3.3 Organizační složky územních samosprávných celků	15
1.3.4 Příspěvkové organizace územních samosprávných celků	15
1.4 Zdroje financování neziskových organizací.....	16
1.4.1 Fundraising	16
1.4.2 Zdroje podpory	19
1.4.3 Dárcovství vs. Sponzorství	22
1.4.4 Daňové zvýhodnění	22
1.4.5 Financování vybraných právních forem NO	24
2. Domov Ráček o.p.s.	27
2.1 Představení organizace	27
2.2 Organizační struktura organizace	28
2.3 Služby poskytované společnostmi	29
2.3.1 Stacionář s celodenním pobytem	30
2.3.2 Chráněný byt s částečnou asistencí.....	30
2.3.3 Chráněná dílna	31
2.3.4 Rehabilitační pobyty	31
2.3.5 Kulturní, sportovní a společenské akce domova	31
2.3.6 Stanice pomoci.....	32

2.3.7	Poradenská a zprostředkovatelská činnost Domova Ráček	32
2.3.8	Osvětová, vzdělávací a publikační činnost	32
2.4	Podmínky pro poskytování obecně prospěšných služeb	35
2.5	Dotazníkové šetření	35
2.5.1	Vyhodnocení dotazníku	35
3	Hospodaření Domova Ráček o.p.s.	40
3.1	Dotace a dárci organizace	40
3.2	Financování organizace	42
3.3	Řízený rozhovor s ředitelkou Domova Ráček o.p.s.	44
	Závěr	47
	Seznam použité literatury	49
	Seznam použitých zákonů	50
	Elektronické zdroje	51
	Seznam tabulek	52
	Seznam obrázků	52
	Seznam grafů	52

Úvod

Neziskový sektor je důležitou součástí ekonomického i politického prostředí země. Rok 1989 přinesl v této oblasti zásadní změnu. Začaly vznikat tisíce neziskových organizací a celý sektor prošel od té doby řadou změn. I když se jedná o nevýdělečné instituce, tak pro svoje působení potřebují finanční zdroje, proto si musí různými dostupnými možnostmi dostatek finančních zdrojů zajistit.

Neziskové organizace se nachází ve specifickém prostředí, kde hlavně záleží na schopnostech a ochotě pracovníků zajišťovat dostatečné finanční prostředky k bezproblémovému fungování organizace. Neziskové organizace poskytují služby, které by ziskový sektor nebyl ochoten zajistit, ale které jsou pro fungování lidské společnosti nezbytné. Své úsilí zaměřují ve všech oblastech lidského života. Působí v oblasti kultury, vědy, zdravotnictví, sportu, vzdělávání, péče o životní prostředí a v mnoha dalších. Největší součástí neziskového sektoru však tvoří organizace působící v oblasti sociálních služeb.

Hlavním cílem mé práce je popsat aktivity a zhodnotit financování obecně prospěšné organizace Domov Ráček o.p.s. v Rakovníku. Poté na základě zjištěných poznatků navrhnout případná doporučení pro další působení organizace.

Celá práce je rozdělena do tří částí. V první části práce vymezím postavení neziskových organizací v národním hospodářství. Dále vymezím pojem „nezisková organizace“. Představím některé formy neziskových organizací a jejich možnosti financování. Druhá část mé práce je věnována veřejně prospěšné organizaci Domov Ráček o.p.s. Zabývá se charakteristikou vybrané neziskové organizace, její stručnou historií a aktivitami. Ve třetí části se budu věnovat financování organizace. V závěru shrnu financování Domova Ráček o.p.s. a navrhnou případná doporučení pro další praxi domova.

1 Charakteristika neziskových organizací a možnosti jejich financování

1.1 Postavení neziskového sektoru v národním hospodářství

Abychom pochopili principy, podle kterých neziskové organizace fungují a proč vlastně existují, je důležité znát vymezení prostoru, který je neziskovým organizacím určen v oblasti národního hospodářství. Tedy vymezit oblasti, ve kterých mohou působit a při tom plnit svá poslání ve vztahu k občanské společnosti. (Rektořík a kol., 2007) V odborné literatuře je uváděna celá řada kritérií, podle kterých je možné národní hospodářství členit. Z hlediska principu financování je možné členit národní hospodářství podle schématu na *obrázku 1*.

Obr. č. 1 Členění národního hospodářství podle principu financování

Zdroj: Strecková, Y., Malý, I a kol.: *Veřejná ekonomie pro školu i praxi*, Computer Press, Praha 1998

Ziskový (tržní) sektor je část národního hospodářství, která je financována z prostředků získaných subjekty ziskového sektoru z prodeje statků, které buď produkují, nebo distribuují, a to za tržní cenu, která se na trhu vytváří na základě vztahu nabídky a poptávky. Cílovou funkcí ziskového sektoru a tudíž i organizací, které v jeho rámci podnikají je zisk.

Neziskový (netržní) sektor je část národního hospodářství, ve které subjekty v ní fungující a produkuje statky získávají prostředky pro svoji činnost cestou tak zvaných přerozdělovacích procesů, jejichž principy jsou podrobně popsány a zkoumány prostřednictvím veřejných financí. Cílovou funkcí neziskového sektoru není zisk ve finančním vyjádření, ale přímé dosažení užitku, který má zpravidla podobu veřejné služby. V této skutečnosti spočívá základní ekonomické specifikum neziskových organizací.

Neziskový veřejný sektor je část neziskového sektoru, která je financována z veřejných financí, je řízena a spravována veřejnou správou, rozhoduje se v ní veřejnou volbou a podléhá veřejné kontrole. Cílová funkce je dosahována poskytováním veřejné služby.

Neziskový soukromý sektor je část národního hospodářství, jejíž cílovou funkcí není zisk, ale přímý užitek. Je financována ze soukromých financí fyzických a právnických osob, které se rozhodly vložit své soukromé finance do konkrétní, předem vymezené produkce nebo distribuce statků, aniž by očekávaly, že jim tento vklad přinese finančně nějaký zisk.

Sektor domácností má v rámci národního hospodářství významnou roli svým začleněním do koloběhu finančních toků a vstupem na trh produktu, faktorů a kapitálu. Z pohledu teorie a praxe ekonomiky a řízení neziskových organizací má tento sektor význam pro formování občanské společnosti, jejíž kvalita je určující zpětně pro kvalitu těchto organizací. (Rektořík a kol., 2007, s. 13, 14.)

1.2 Vymezení neziskových organizací

Nezisková organizace je pojem, který je obecně používán, aniž by byl definován nějakým platným právním předpisem v České republice. Dříve se uvažovalo o zvláštním zákonu, který by specifikoval neziskovou organizaci, její předmět činnosti, jakým způsobem vzniká, hospodaří a popř. jak bude zdaněna. Čas ukázal, že se stále řeší samostatně různé typy neziskových organizací i nově schválenými zvláštními zákony.

O neziskových organizacích se hromadně zmiňuje zákon č. 586/1992Sb., o daních z příjmů, v platném znění, aniž by zde byl tento pojem výslovně uveden a blíže vysvětlen, vyjmenovává však jejich výčet a vytváří tak pro ně jednu skupinu, k níž se přistupuje stejně z ohledu zákona o daních z příjmů.

Neziskové organizace jsou organizace, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání, jak je konstatováno v zákoně o daních z příjmů. Jsou to organizace, o jejichž činnost je jiný zájem, ať už státu, společnosti nebo určité skupiny lidí. Jsou založeny za účelem provozování činnosti ve prospěch toho, kdo měl zájem na jejich zřízení. Je zde kladen větší důraz na důležitost výsledků hlavního poslání, přičemž výše příjmů z něj stojí obvykle až na druhém místě. Tyto organizace nemusí být nutně neziskové, i když nejsou zřízeny proto, aby zisku dosahovaly.

Podle zákona č. 586/1992 Sb. o dani z příjmů § 18, známe následující formy neziskových organizací:

- zájmová sdružení právnických osob mající právní subjektivitu,
- občanská sdružení včetně odborových organizací,
- politické strany a hnutí,
- státem uznávané církve a náboženské společnosti,
- nadace a nadační fondy,
- obce,
- kraje,
- organizační složky státu a územních samosprávních celků,
- příspěvkové organizace,
- státní fondy,
- obecně prospěšné společnosti,
- veřejné vysoké školy.

Existují různá kritéria, podle kterých můžeme neziskové organizace členit. V publikaci *Organizace neziskového sektoru* (Rektořík a kol., 2007, s. 40) je uvedené následující členění:

- podle kritéria zakladatele,
- podle kritéria globálního charakteru poslání,
- podle kritéria způsobu financování,
- podle kritéria právně organizační normy,
- podle kritéria charakteristiky realizovaných činností.

1.3 Právní formy neziskových organizací

V dalším textu se věnuji stručné charakteristice pouze vybraných forem neziskových organizací, které mají vztah k tématu mé bakalářské práce. Domov Ráček je obecně prospěšná organizace, ale podobnými činnostmi, kterým se věnuje Ráček, by se mohla zabývat např. příspěvková organizace, organizační složka obce nebo případně i občanské sdružení, proto jsou v následujícím textu stručně charakterizovány i tyto formy neziskových organizací.

1.3.1 Obecně prospěšné společnosti

Problematicku řeší zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Obecně prospěšná společnost je právnickou osobou, je založena za účelem poskytování obecně prospěšných služeb za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek, přičemž platí, že její výsledek hospodaření nesmí být použit ve prospěch ani zakladatelů, ani zaměstnanců obecně prospěšné společnosti, ale musí být vždy použit na poskytování služeb, pro které byla společnost zřízena.

Název obecně prospěšné společnosti musí nést označení „obecně prospěšná společnost“ nebo jeho zkratku „o.p.s.“ (§1 a §2).

Podmínky založení a vznik společnosti

Podle §4 společnost mohou založit jak fyzické a právnické osoby, tak stát nebo územní samosprávné celky. Založení společnosti je podloženo zakládací smlouvou podepsanou všemi zakladateli. Podpisy zakladatelů musí být úředně ověřeny.

Obecně prospěšná společnost vzniká dnem zápisu do rejstříku obecně prospěšných společností. Návrh na zapsání do rejstříku podává zakladatel společnosti nebo osoba k tomu zakladatelem zmocněná. Návrh se podává do 90 dnů od založení obecně prospěšné společnosti společně se zakladatelskou smlouvou (§5).

Zrušení, likvidace a zánik společnosti

Obecně prospěšná společnost zaniká dnem výmazu z rejstříku. V §7 je uvedeno, že zániku společnosti předchází její zrušení s likvidací nebo bez likvidace. Zrušení bez likvidace je možné v případě, jde-li o zrušení obecně prospěšné společnosti sloučením, splnutím nebo rozdělením.

Společnost se ruší v případě:

- a) uplynutím doby, na kterou byla založena,
- b) dosažením účelu, pro který byla zřízena,
- c) dnem uvedeným v rozhodnutí správní rady o zrušení obecně prospěšné společnosti,
- d) sloučením, splynutím s jinou obecně prospěšnou společností nebo rozdělením na dvě či více obecně prospěšných společností,
- e) dnem uvedeným v rozhodnutí soudu o zrušení obecně prospěšné společnosti, jinak dnem, kdy toto rozhodnutí nabude právní moci,
- f) prohlášením konkurzu nebo zamítnutím návrhu na prohlášení konkurzu pro nedostatek majetku (zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, §8).

Orgány obecně prospěšné společnosti

Mezi orgány obecně prospěšné společnosti patří správní rada, ředitel a dozorčí rada.

Správní rada má nejméně 3 členy a počet členů musí být dělitelný třemi. Členy jmenuje zakladatel, není-li v zakládací listině uvedeno jinak. Členem správní rady, může být pouze fyzická osoba, která je bezúhonná a má způsobilost k právním úkonům. Členové si volí předsedu a jejich funkční období je tříleté. Správní rada rozhoduje o zásadních věcech vnitřního fungování společnosti a o věcech majetkových (§10).

Statutárním orgánem obecně prospěšné společnosti je ředitel. §14 uvádí, že ředitelem obecně prospěšné společnosti může být pouze bezúhonná fyzická osoba. Nesmí být členem správní ani dozorčí rady. Ředitel řídí činnost obecně prospěšné společnosti, pokud není stanoveno jinak. Ředitele jmenuje a odvolává správní rada.

Dozorčí rada je kontrolním orgánem obecně prospěšné společnosti. Je zřízena povinně. Členy jmenuje zakladatel, není-li v zakládací listině uvedeno jinak. Dozorčí rada je nejméně tříčlenná a počet členů musí být dělitelný třemi (§15).

Podmínky vedení účetnictví a výroční zpráva

Podle §19 obecně prospěšná společnost musí vést podvojně účetnictví v případě, že provozuje doplňkovou činnost nebo jejíž celkové výnosy v předešlém roce dosáhly 3 miliony Kč. Společnost je povinna ve svém účetnictví důsledně oddělit náklady a výnosy doplňkových činností, náklady a výnosy obecně prospěšných služeb a náklady a výnosy nepatřící do předchozích skupin a spojené se správou obecně prospěšné společnosti.

Společnost má povinnost vypracovat a zveřejnit zprávu o své činnosti a hospodaření nejpozději do šesti měsíců po skončení účetního období. Výroční zprávy musí být veřejně přístupné. Účelem výroční zprávy je informovat o činnosti a hospodaření veřejně prospěšné společnosti a její zveřejnění by mělo veřejnosti umožnit kontrolu nad jejím hospodařením (§20).

1.3.2 Občanská sdružení

Upravuje zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, mají občané svobodné právo se sdružovat bez povolení státního orgánu.

Netýká se:

- politických stran a hnutí
- církví a náboženských společností
- výdělečné činnosti a výkonu povolání
- armády, policie a justice

Občané mohou podle §2 zakládat spolky, společnosti, svazy, hnutí, kluby a jiná občanská sdružení, jakož i odborové organizace a sdružovat se v nich. Členy sdružení mohou být i právnické osoby.

Sdružení jsou právnické osoby, do jejich postavení a činnosti mohou státní orgány zasahovat jen v mezích zákona.

Registrace a vznik sdružení

Občanské sdružení vzniká registrací. Návrh na registraci mohou podávat nejméně tři občané, z nichž alespoň jeden musí být starší 18 let. Návrh podepíše členové přípravného výboru a uvedou, kdo z členů starších 18 let je zmocněncem oprávněným jednat jejich jménem. K návrhu připojí stanovy ve dvojím vyhotovení, které musí obsahovat název sdružení, sídlo, cíl jeho činnosti, orgány sdružení, ustanovení o organizačních jednotkách a zásady hospodaření (§6).

Podle §7 se návrh na registraci podává ministerstvu vnitra České republiky.

Zánik sdružení

Sdružení zaniká dobrovolným rozpuštěním, sloučením s jiným sdružením nebo pravomocným rozhodnutím ministerstva o jeho rozpuštění. Při zániku sdružení se provede majetkové vypořádání (§12).

Občanská sdružení se zakládají v různých oblastech života společnosti a především k uspokojení zájmů svých členů a občanů v jejich okolí.

Občanským sdružením jsou např.:

- odborové organizace
- tělovýchovné jednoty
- zahrádkáři
- rybářské spolky
- chovatelé včetně včelařů
- spolky žen
- Český červený kříž
- Myslivecká sdružení a Český myslivecký svaz

1.3.3 Organizační složky územních samosprávných celků

Organizační složku územního samosprávného celku zřizuje kraj nebo obec podle zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

Vznik organizačních složek územního samosprávného celku

Organizační složka územního samosprávného celku vzniká rozhodnutím zastupitelstva, hospodaří jménem svého zřizovatele a není účetní jednotkou. O vzniku organizační složky vydává zřizovatel zřizovací listinu. Podle §24 je tato forma vhodná pro činnosti, které nevyžadují velké množství zaměstnanců ani složité strojní nebo jiné technické vybavení, nejedná se o činnosti rozvětvené ani právní a ekonomické vztahy nejsou komplikované. Pracovníci organizační složky jsou zaměstnanci zřizovatele, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Zřizovatel jmenuje vedoucího organizační složky a určí jeho práva a povinnosti.

1.3.4 Příspěvkové organizace územních samosprávných celků

Příspěvková organizace územních samosprávných celků zřizuje kraj nebo obec podle zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Organizace je právnickou osobou, hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností, s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele a dále s prostředky svých fondů.

Zřizování a zrušení příspěvkových organizací

Územní samosprávný celek zřizuje příspěvkové organizace pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu. Zřizovatel vydává o vzniku příspěvkové organizace zřizovací listinu.

Příspěvková organizace se ruší v případě rozhodnutí zřizovatele, sloučením nebo splynutím s jinou příspěvkovou organizací. Rozhodne-li zřizovatel o zrušení organizace, přechází uplynutím dne uvedeného v jeho rozhodnutí o zrušení její majetek, práva a závazky na zřizovatele. Ke sloučení nebo splynutí příspěvkové organizace může dojít pouze u příspěvkových organizací téhož zřizovatele (§27).

1.4 Zdroje financování neziskových organizací

Aby mohla, každá organizace úspěšně fungovat potřebuje disponovat určitými finančními prostředky. To samozřejmě platí i pro neziskové organizace. Proto je nutné, aby si každá organizace zvolila správnou strategii, která jí pomůže dlouhodobě získat a udržet přístup k finančním prostředkům. Neziskové organizace jsou z větší části závislé na příjmech z veřejných rozpočtů.

Zdroje neziskových organizací můžeme dělit podle různých kritérií a klasifikací. V publikaci *Organizace neziskového sektoru* (Rektořík a kol., 2007, s. 95) je uvedené následující dělení:

Charakter zdroje dělí zdroje na finanční prostředky a nefinanční prostředky (věci, dary, čas, informace apod.).

Podle geografického původu zdroje nezisková organizace může čerpat ze zdrojů domácích nebo zahraničních.

Původ prostředků organizace může být:

- z interních zdrojů organizace neboli zdroje z vlastní činnosti
- z externích zdrojů, kde financujícím subjektem jsou veřejné zdroje (veřejná správa), individuální zdroje (jednotlivci), soukromé zdroje (soukromé právnické osoby - nadace a nadační fondy, podnikatelské subjekty, živnostníci).

Podle kritéria způsobu nabytí rozlišujeme podle toho, zda jde o finanční příjem pro organizaci, či o ušetřené finanční prostředky organizace. Pak se, jedné o přímé zdroje a nepřímé zdroje (daňové úlevy, symbolický nájem, práce odvedená dobrovolníky).

1.4.1 Fundraising

Převzatým anglosaským termínem pro získávání financí je fundraising. Doslovně by se dal tento výraz přeložit jako „navyšování fondů či zdrojů“. Fundraising můžeme tedy definovat jako získávání prostředků, resp. hledání zdrojů, které má pomoci především neziskovým organizacím zbavit se nedostatku prostředků, dosáhnout stanovených cílů a naplnit poslání organizace. Stává se tedy běžnou součástí práce každé neziskové organizace.

Fundraising se netýká jenom peněz, ale také získávání podpory formou darování služeb nebo výrobků, případně získáváním dalších příznivců a dobrovolníků.

Fundraising je proces. Je tvořen provázanými aktivitami, které organizace musí v běžném provozu provést tak, aby si zajistila dostatečné zdroje – peníze, zázemí a lidi.

Mezi nejběžnější metody, jak získat finanční prostředky, patří:

- osobní návštěvy,
- telefonní fundraising,
- přímý poštovní styk,
- veřejné dobročinné akce,
- písemná žádost o grant,
- fundraising „ode dveří ke dveřím“,
- inzerce ve sdělovacích prostředcích

Osobní návštěvy

Získávání finančních prostředků se často pro organizaci stává dlouhodobým jednáním. Cílem kontaktu se sponzorem by mělo být, aby se zaměřil na organizaci, pokládal ji za nejlepší, zůstal s ní v kontaktu a stal se jejím přítelem. Lidé poskytují peníze, protože chtějí, ne protože by měli.

Schůzku se sponzorem je důležité si předem dohodnout. Dále se na schůzku dostavit včas, představit organizaci, přiblížit dárci poslání organizace a být pozitivní. Při jednání je nutné vystihnout, ten správný moment, kdy požádat sponzora o peníze.

Přímý poštovní styk

Při tomto způsobu získávání finančních prostředků rozesílá organizace dopisy, ve kterých žádá o příspěvek. Základní princip tohoto poštovního programu je velmi jednoduchý, je to vlastně určitá forma psané žádosti o dar rozšiřována poštou. Obvykle se jedná o velké množství dopisů zaslaných lidem, které žadatel nezná osobně. Cílem poštovního programu je vyhledávání nových dárců, obnovování a zvyšování darů od současných dárců a nakonec získávání mimořádných darů na zvláštní účely od dosavadních dárců.

Přímý poštovní styk vyžaduje soustavnou a plánovanou práci po dobu několika let. Program se skládá ze dvou základních aktů, jimiž jsou jednak získání nových a nahrazování zaniklých dárců, jednak obnovování a zvyšování darů od dosavadních dárců.

Můžeme rozlišovat dva základní typy seznamů dárců: „potencionální“, což jsou seznamy lidí, které organizace nezná nebo je nikdy o příspěvek nežádala, a „domácí“, tedy seznamy těch, kteří ji již sponzorovali. Dopisy, které budeme těmto dárcům psát, by se měli od sebe lišit. Dárci z „domácího“ seznamu organizaci znají, patří k ní, proto jí sponzorují. „Potencionálním“ seznamem shání organizace dárce, ne peníze. Cílem je hlavně najít lidi, kteří budou později pravidelně přispívat a přimět je, aby dali poprvé, byť je malou částku nebo věcný dar.

Veřejné dobročinné akce

Pořádání veřejně dobročinných akcí se u českých neziskových organizací setkává se stále větší oblibou. Organizace pořádají především benefiční koncerty, plesy a veřejné aukce. Organizování takové akce dává možnost uskutečnit hned několik zájmů neziskové organizace najednou, například představit organizaci, sdělit veřejnosti informace o programech organizace, vzdělávat veřejnost v dané oblasti a také získávání finanční podpory. Některé organizace uspořádání akce volí jako hlavní formu získání finančních prostředků.

Než se organizace rozhodne pro konání takovéto akce, musí zvážit, zda má dostatek pracovníků a dobrovolníků, kteří mohou pomoci, zda má dost finančních prostředků na pokrytí nákladů akce, zkušenosti apod.

Písemná žádost o grant

Chce-li nezisková organizace požádat nadaci či jinou instituci o grant, je nejprve nezbytné zjistit, zda a co instituce podporuje, jaké jsou její cíle a záměry. Pak je třeba se objednat na konzultaci, aby se nezisková organizace dozvěděla, jaké konkrétní položky jsou podporovány, jakým způsobem je nutné žádat, a aby obdržela případný formulář, který je třeba odevzdat s projektem. Dále nezisková organizace zpracuje projekt a odešle žádost. Po vyčerpání grantu musí nezisková organizace zpracovat a zaslat vyúčtování a závěrečnou hodnotící zprávu.

1.4.2 Zdroje podpory

Zdroje podpory neziskových organizací dělíme do pěti základních skupin:

- státní instituce a samospráva
- nadace
- podniky a podnikatelé
- individuální dárci
- vlastní činnost

Státní instituce a samospráva

Nejdůležitějším zdrojem z této skupiny jsou jednotlivá resortní ministerstva. Mají své grantové systémy a pravidelně, většinou jednou za rok, vyhlašují soutěž, kde se neziskové organizace mohou ucházet o dotace. Dále jsou to státní fondy, např. Fond kinematografie či Státní fond životního prostředí. A v neposlední řadě existují i nejrozličnější podpory od městských a okresních úřadů.

Tyto instituce zpravidla vyžadují detailní žádosti a kladou důraz na to, aby poskytnutí příslušného grantu nebo dotace bylo v souladu s veřejným zájmem.

Nadace

Dalším zdrojem pro získávání potřebných finančních prostředků jsou nadace různého typu. Českých nadací, kde může organizace požádat o finanční pomoc, u nás zatím není mnoho. Většina českých nadací nefunguje jako zdroj peněz, který by přiděloval peníze jiným organizacím, jak je tomu v zahraničí. Spíše naopak jsou zakládány občanskými sdruženími, školami apod., aby sloužily jako prostředník pro získávání peněz pro organizaci či pouze pro vlastní projekty.

S žádostí o grant je možné se obrátit i na několik nadací zahraničních či ze zahraničních zdrojů zde založených (např. Nadace rozvoje občanské společnosti, The Charles Stewart Mott Foundation).

Organizace zasílají dopisy se žádostí nebo se dorozumívají se svými dárci telefonicky, případně jejich pracovníci osobně navštěvují předem vytipované dárce.

Jednotlivé nadace uvádějí konkrétní kritéria pro poskytování prostředků ve svých výročních zprávách. Obsahem kritérií bývají většinou význam a kvalita projektu, potřeba a zásluhovost organizace, schopnost organizace využít prostředky účinně a efektivně, rozsah užítu, který nadace získá podporou projektu.

Podniky a podnikatelé

Podnikové organizace reprezentují zcela odlišný zdroj finančních prostředků pro neziskové organizace. Takovéto organizace podporují zejména vysoké školy a instituce poskytující zejména zdravotnické, kulturní a sociální služby obyvatelstvu. Podniky se liší ve svých darech neziskovým organizacím v souladu s úrovní očekávaných zisků. Dostávají celou řadu žádostí a pečlivě si vybírají organizaci, kterou budou podporovat.

Některé firmy či velké podniky si již také vybudovaly svůj grantový program. Chce-li organizace požádat o dotaci, musí předložit písemnou žádost s popisem projektu, rozpočtem a informacemi o organizaci. Tyto žádosti následně posuzuje většinou skupina lidí složená ze zástupců firmy.

V případě menších firem a soukromých podnikatelů pak vše záleží na osobním jednání. Organizace nemusí žádat pouze o peníze, ale pro většinu firem a podnikatelů je jednodušší poskytnout zdarma své služby (např. kopírování materiálů) či své výrobky (nábytek, počítač, tašky na střechní a jiné).

Individuální dárci

Individuální dárci se v České republice stávají stále zajímavějším zdrojem peněz. Dárci mohou být např. členové organizace, dobrovolníci či příbuzní cílových skupin.

Jednotlivci jsou největším zdrojem charitativních darů. Docela velký počet lidí přispívá svými dary jedné nebo i více organizacím každoročně. Velikost darů se liší podle majetku dárce, jeho vzdělání, věku, pohlaví, etnického zázemí, životní filozofie a jiných charakteristik.

Lidé dávají dary spíše proto, že příslušné organizace potřebují finanční prostředky, než aby podporovali nějaký konkrétní program činnosti dané organizace.

Vlastní činnost

Neziskové organizace mohou získat finanční prostředky z prodeje svých výrobků a služeb. Možnost realizovat vlastní činnost závisí na právní formě NO a je upravena zákonem.

Do této skupiny můžeme zařadit jednak prodej vlastních výrobků (např. provozuje-li nezisková organizace chráněnou dílnu pro tělesně postižené či vlastní-li farmu, kde se pěstují zemědělské produkty). Dále to mohou být různé burzy, plesy, aukce, loterie a řada dalších akcí.

Výrobky	Služby
Výrobky chráněných dílen (svíčky, polštáře, nakládaný hermelín, květináče aj.)	Sociální služby (denní stacionáře, respitní služby, půjčování pomůcek, hospice aj.)
Publikace, knížky	Zdravotní služby (výkony hrazené zdravotní pojišťovnou, péče o seniory aj.)
Mapy a průvodce	Opravy památek
Stromky z ekologické školky	Poskytování poradenství a vzdělání
Ekologické brikety	Pořádání osvětových kampaní
Upomínkové předměty	Poskytování informací (rešerše, zpravodajství, databáze)
	Vysazování stromků
	Ekologická výchova
	Mateřská centra
	Volnočasové aktivity

Tab. č. 1 Příklady výrobků a služeb neziskových organizací

Zdroj: ŠEDIVÝ, Marek; MEDLÍKOVÁ., Olga. *Úspěšná nezisková organizace*. Praha : Grada Publishing,a.s., 2009. 160 s. ISBN 978-80-247-2707-3.

Jak vidíme, většina produktů neziskových organizací jsou služby. To vyplývá ze samé podstaty neziskového sektoru.

Formy podpory pro neziskové organizace z veřejných zdrojů závisí na právní formě organizace. Například příspěvkové organizace mají nárok na příspěvky z rozpočtu svého zřizovatele tj. od státu nebo územní samosprávy a nejsou odkázané jen na granty nebo soutěž o veřejné zdroje.

1.4.3 Dárcovství vs. Sponzorství

Ve spojení s neziskovou organizací rozlišujeme výrazy dárcovství (dar) a sponzorství. Tyto pojmy se od sebe liší.

Dárcovstvím rozumíme jednání, pomocí kterého vlastník bezplatně a dobrovolně převede majetek neziskové organizaci. Darování upravuje darovací smlouva. Dar nemusí být určen na přesně vymezený účel. Darem mohou být finanční prostředky, movitá věc, nemovitost nebo jiný majetkový prospěch. Proces daru upravuje darovací smlouva podle zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník v platném znění - § 628-630.

Sponzorství je založeno na poskytnutí propagační, reklamní služby neziskové organizace ve prospěch sponzora. Sponzorský příspěvek je chápán jako platba za poskytnutí takovéto služby. V tomto případě se nejedná o smlouvu darovací, ale o smlouvu o reklamě, popř. o spolupráci podle obchodního zákoníku.

Hranice mezi dárcovstvím a sponzorstvím je obtížné určit. Jedním z charakteristických znaků dárcovství je absence protislužby nebo protihodnoty od neziskové organizace. O sponzorování se jedná v případě, bude-li se oznámením o sponzorovi propagovat jeho produkt či předmět podnikání.

1.4.4 Daňové zvýhodnění

Daňové zvýhodnění je nepřímou podporou státu. Nezisková organizace může být jak plátcem tak i poplatníkem daní. Daňové zvýhodnění je pro organizaci nejvýznamnější u daně z příjmu a daně z přidané hodnoty. V následujícím textu se budu věnovat některým zvýhodněním neziskových organizací v daňové oblasti - dani z příjmů, dani z nemovitostí, dani darovací, dědické a dani z přidané hodnoty.

Systém zdanění neziskových organizací upravuje zákon č. 586/1992 Sb., o dani z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon se přímo nezmiňuje o pojmu „nezisková organizace“, ale nazývá je podle § 18 „poplatníky“, kteří nejsou založeni nebo zřízeni za účelem podnikání. Tyto organizace nemusí být v každém případě pouze ztrátové, proto s nimi zákon dále počítá. Jako u ostatních podnikatelských subjektů rozlišuje zákon i u neziskových organizací příjmy, které dani podléhají a které nejsou jejím předmětem.

Při posuzování těchto druhů příjmů vychází nezisková organizace ze svého účetnictví, které vede podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění.

Předmětem daně u neziskové organizace jsou vždy příjmy z nájemného a příjmy z reklam. Mezi příjmy, které jsou od daně osvobozeny, patří především příjem, který vychází z jejich poslání, zakladatelských listin nebo stanov, je-li tento příjem nižší nežli náklady na něj vynaložené. Dále podle § 18 není předmětem daně příjem z dotací a příspěvků hrazených ze státního rozpočtu, rozpočtu kraje nebo obce a úroků z vkladů na běžném účtu atd.

V případě, že nezisková organizace ve zdaňovací období provádí svojí činnost i za předpokladu, kdy náklady související s těmito příjmy jsou nižší, je tento rozdíl předmětem daně pro zdanění (§18 odst. 6). Podle zákona však mají neziskové organizace dále možnost si snížit základ daně až o 30% maximálně však 1.000.000,- Kč, použijí-li prostředky získané úsporou daňové povinnosti ke krytí nákladů, které převyšovali jejich příjmy (ztrátové projekty). Činní-li 30 % snížení částku nižší než 300.000 Kč, lze daňový základ snížit až o tuto částku bez ohledu na novou procentuální hodnotu.

Podle zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, v platném znění, je daň z nemovitostí rozdělena na daň z pozemků a daň ze staveb. U neziskových organizací záleží v jakém vztahu je pozemek nebo stavba s organizací. Zda jí má ve vlastnictví nebo pouze pronajatou. Pozemky a stavby jsou pro neziskové organizace osvobozeny od daně, nejsou-li využívány k podnikatelské činnosti nebo pronajímány (§4, §9).

Z hlediska daně darovací podle zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí, v platném znění, mohou nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, registrované církve a náboženské společnosti uplatnit osvobození od daně darovací v případě, že dar bude použit pro realizaci cílů, ke kterým byly organizace založeny (§ 20). Ostatní neziskové organizace, především občanská sdružení, mohou uplatnit osvobození od daně pouze tehdy, pokud je dar určen na účely v taxativně vyjmenovaných oblastech: kultura, školství, věda a vzdělávání, zdravotnictví, sociální péče, ekologie, tělovýchova, sport, výchova a ochrana dětí a mládeže a požární ochrana (§ 20 odstav. 4).

Podle zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, v platném znění, je uplatňováno osvobození u nabyvatelů právnických osob, pokud jde o bezúplatný převod na veřejně prospěšné účely (§ 20).

Na základě zákona č. 586/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění, je uplatňování daně z přidané hodnoty a její princip u neziskových organizací obdobný jako u ostatních podnikatelských subjektů. Vztahuje se však pro ně řada osvobození a výjimek. Předmětem daně jsou všechna zdanitelná plnění za úplaty i bez úplaty. U neziskových organizací se za zdanitelné plnění považují ta, u kterých příjmy z těchto plnění podléhají dani z příjmu. Jedná se tedy o takové aktivity, které jsou provozovány jako činnosti „vedlejší“ nebo „ziskové“. V §25 zákona o dani z DPH je vyjmenována řada činností, které jsou od daně osvobozeny. Pro neziskovou oblast jsou důležitá tato osvobození: u výchovy a vzdělání, zdravotnických služeb a zboží a u sociální pomoci. Od daně jsou osvobozena zdanitelná plnění prováděná v rámci hlavní činnosti subjektu, které nejsou založeny nebo zřízeny za účelem podnikání.

1.4.5 Financování vybraných právních forem NO

Financování a hospodaření obecně prospěšné společnosti

Financování a hospodaření obecně prospěšné společnosti upravuje zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, §1).

Obecně prospěšná společnost je založena za účelem poskytování obecně prospěšných služeb. Vedle těchto služeb může vykonávat i „doplňkové činnosti“ za podmínky, že vykonávání doplňkových činností bude dosaženo účinnějšího využití majetku a zároveň tím nebude omezen rozsah, kvalita a dostupnost obecně prospěšných služeb.

Vlastním zdrojem financování obecně prospěšné společnosti je její jmění, které tvoří:

- hodnota vkladů zakladatelů,
- hodnota přijatých darů a dědictví,
- fondy obecně prospěšné společnosti,
- dotace.

Obecně prospěšná společnost (zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, §18) pro zajištění své činnosti může žádat o dotace ze státního rozpočtu, z rozpočtu obce, z rozpočtů jiných územních orgánů nebo také ze státního fondu.

Dotace ze státního rozpočtu, rozpočtu krajského úřadu nebo z rozpočtu jiného územního orgánu státní správy může být společnosti poskytnuta na stejnou činnost nebo na projekty z více zdrojů. Obecně prospěšná společnost žádá o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu příslušný orgán správy podle charakteru převažující činnosti, kterou nabízí. Orgán, jehož prostřednictvím je dotace poskytována, vyhlašuje podmínky pro poskytnutí dotace, kontroluje a vyhodnocuje její užití.

Financování občanského sdružení

Občanské sdružení nemá ze zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, dané podmínky pro své financování.

Občanské sdružení je právnickou osobou a musí vést účetnictví podle zákona č. 563/1991 Sb. Příjmy sdružení zahrnují členské příspěvky členů sdružení, dary, dotace a finanční prostředky z vlastní činnosti. Obvykle sdružení ustanoví osobu, která zodpovídá za financování, opět záleží na rozhodnutí sdružení, může to být například účetní, pokladník či místopředseda pro finance. Členové sdružení mají právo kdykoli nahlédnout do účetnictví a být informováni o výsledcích hospodaření občanského sdružení.

Financování organizačních složek územních samosprávných celků

Financování organizačních složek územních samosprávných celků se řídí podle zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, §25.

Veškeré příjmy a výdaje svých organizačních složek má ve svém rozpočtu územní samosprávný celek. Rozpočet organizační složky je součástí rozpočtu jejího zřizovatele. Organizační složka musí dbát, aby dosahovala příjmů stanovených rozpočtem a plnila dané úkoly nejehospodárnějším způsobem.

Na organizační složku přenáší zřizovatel oprávnění disponovat jen s takovými peněžními prostředky, které souvisejí s její běžnou, pravidelnou činností, již je nutné zabezpečovat operativně.

Tyto prostředky poskytuje zřizovatel organizační složce formou provozní zálohy v hotovosti nebo zřízením běžného účtu u banky. Zřizovatel kontroluje hospodaření se svěřeným majetkem a s peněžními prostředky organizační složky.

Financování příspěvkových organizací územních samosprávných celků

Zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, §28 upravuje financování a hospodaření příspěvkových organizací územních samosprávných celků.

Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžními dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých z Národního fondu a ze zahraničí.

Dále podle §28 hospodaří s dotací na úhradu provozních výdajů, které mají být kryty z rozpočtu Evropské unie, s dotací na úhradu provozních výdajů podle mezinárodních smluv, na základě kterých jsou České republice svěřeny peněžní prostředky z finančního mechanismu Evropského hospodářského prostoru, z finančního mechanismu Norska a programu švýcarsko-české spolupráce.

2. Domov Ráček o.p.s.

2.1 Představení organizace

Sídlo: Domov Ráček o.p.s.

269 01 Rakovník

Na Sekyře 1765

IČ: 27115071

Obr. č. 2 Logo Domov Ráček o.p.s.

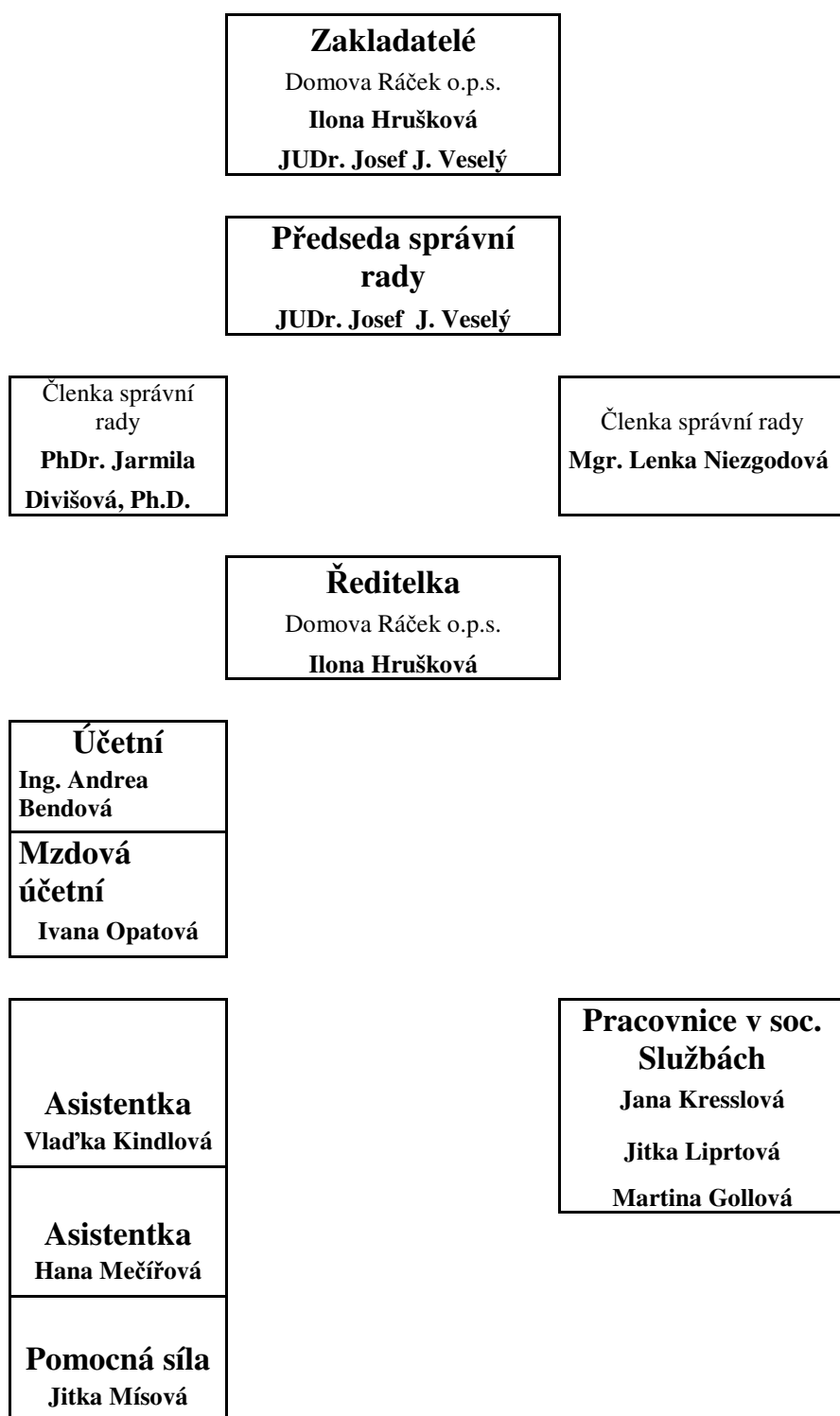
Zdroj: Domov Ráček o.p.s. [online]. 2003, [cit. 2013-02-02]. Dostupné na [www: http://www.domovracek.cz/](http://www.domovracek.cz/)

Domov Ráček je nestátní, neziskové humanitární zařízení, s plnou právní subjektivitou. Ráček vznikl 1. února v roce 1998. Formálně byl zřízen Okresním výborem SPMP ČR (Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice) v Rakovníku v souladu se Stanovami SPMP ČR z roku 1994.

Domov Ráček založilo Sdružení pro pomoc mentálně postiženým (občanské sdružení). Vedení a financování domova podléhalo rozhodnutím sdružení SPMP. Protože to bylo celorepublikové sdružení, časem nevyhovovala právní subjektivita. Pod hrozbou ztráty dotací a tím i možné likvidace provozu Domova Ráček se zřizovatelé Domova SPMP Ráček rozhodli založit „obecně prospěšnou společnost“. V lednu 2004 získal Domov Ráček novou právní formu, byl zapsán do rejstříku Městského soudu v Praze a stal se samostatnou právnickou osobou s plnou právní subjektivitou.

Kdyby tuto změnu Ráček nepodstoupil, hrozila by v té době ztráta dotací, díky převedením kompetencí dotačního řízení v roce 2004 z ministerstev na kraje a tím i možnost likvidace provozu, protože Domov Ráček je na získaných dotacích závislý. Založením obecně prospěšné společnosti se zjednodušila schvalování ekonomických a právních aktů. Díky zveřejňovací povinnosti, kterou má obecně prospěšná společnost podle zákona se zlepšila i průhlednost Domova Ráček pro orgány státní správy i pro dárce. Domov Ráček se stal nezávislým na orgánech SPMP ČR.

2.2 Organizační struktura organizace

Obr. č. 3 Organizační struktura Domov Ráček o.p.s.

Zdroj: Výroční zpráva, 2010

Zakladateli Domova Ráček o.p.s. jsou Ilona Hrušková a JUDr. Josef J. Veselý. Správní radu tvoří předseda JUDr. Josef J. Veselý společně s členkami správní rady PhDr. Jarmila Divišová, Ph.D. a Mgr. Lenka Niezgodová.

Jedinými placenými pracovníci s odborným vzděláním jsou v Domově Ráček ředitelka Ilona Hrušková, vedoucí vychovatelka Jana Kresslová, vedoucí chráněné dílny Jitka Liprtová a sociální pracovníce Martina Gollová. Pomocnými silami jsou pracovníce hrazené Úřadem práce. Asistentkami v domově jsou Vladka Kindlová, Hana Mečířová a Jitka Mísová.

Za účetnictví zodpovídá účetní Ing. Andrea Bendová a mzdová účetní Ivana Opatová.

Domov si za dobu svého působení získal v regionu i mimo něj uznávané postavení a tak má dostatek dobrovolníků i praktikantů ze škol, kteří se rádi a bezplatně do činnosti zapojují.

2.3 Služby poskytované společností

Posláním Domova Ráček o.p.s. je poskytování sociálních služeb osobám s handicapem a pomoc jejich rodinám, opatrovníkům a asistentům.

Společnost byla založena za účelem poskytování těchto obecně prospěšných služeb:

- Denní pobyt s rehabilitačním a vzdělávacím programem pro osoby s mentálním či tělesným handicapem nebo s kombinovanými vadami
- Chráněné bydlení s částečnou asistenční službou a výukou k samostatnosti
- Provoz chráněné dílny
- Rehabilitační pobyty
- Kulturní, sportovní a společenské akce pro osoby s mentálním či tělesným handicapem nebo s kombinovanými vadami a jejich sourozence, rodiče či asistenty
- Pomoc rodinám uživatelů služeb v tíživé situaci (stanice pomoci)
- Poradenská a zprostředkovatelská činnost pro osoby s handicapem a jejich rodiče či asistenty, v případě potřeby přímé zastupování uživatelů
- Osvětová, vzdělávací a publikační činnost v oblasti sociální a zdravotnické

2.3.1 Stacionář s celodenním pobytem

Domov Ráček je umístěn v hezkém objektu jeslí uprostřed Rakovníka a díky pochopení Městského úřadu hradí roční symbolický nájem ve výši jedné koruny české. Pomáhá dvaceti osmi dospělým „dětem“ prožít plnohodnotný život. Zajišťuje pro ně práci v chráněné dílně, pobyt v dobrém kolektivu, podle možností i výchovu a vzdělání, pro některé také bydlení v chráněném bytě s částečnou asistenční službou. Každý den je pro ně připraven bohatý rehabilitační program s různými druhy terapie. Provoz stacionáře je od 6:30 do 18:30 hodin.

V denním stacionáři se v dnešní době Domov Ráček stará i o stravování uživatelů služeb. Přímo v domově vaří a připravují svačiny. Před třemi lety si uživatelé museli donést jídlo z domova nebo jim na přání opatrovníků bylo objednáno a dovezeno přímo do domova.

Ceník denního stacionáře

Stravné 83,00 Kč/den (2 svačiny a oběd)

Cena za sociální služby jsou vypočítávány podle přiznaného stupně závislosti:

I.	Stupeň	120,00 Kč / den
II.	Stupeň	140,00 Kč/ den
III.	Stupeň	170,00 Kč/ den
IV.	Stupeň	220,00 Kč /den

2.3.2 Chráněný byt s částečnou asistencí

V roce 2002 získal Domov Ráček za pomoci starosty a zastupitelů Města Rakovníka bytovou jednotku. Tím mohl rozšířit služby svým uživatelům o chráněné bydlení s částečnou asistencí. Vedoucí chráněného bytu je paní Jana Kresslová, vedoucí vychovatelka domova.

Byt nyní obývá trojice uživatelů služeb Domova Ráček – chlapec a dvě dívky. S vědomím vedení domova mohou přijímat návštěvy, volně odcházet a přicházet domů. Nájemné (a také služby, plyn, elektřina, vodné atd.) si plně hradí uživatelé bytu ze svých důchodů. Telefon a údržba bytu (například malování) jdou na náklady Domova Ráček. Za pomoci sponzorů (zejména Nadace Eurotel) byl byt vybaven televizorem, videem, dále (od firmy Micronix s.r.o.) automatickou pračkou. Nadace firmy SIEMENS poskytla grant na investici, kterou je plynové topení. Nábytek byl částečně pořízen též za přispění některých rodičů.

Asistence uživatelům chráněného bytu (tj. společný nákup a příprava stravy, pomoc při úklidu apod.) však může existovat jen za předpokladu dobré spolupráce s Úřadem práce v Rakovníku, který Domovu Ráček poskytuje pracovní síly.

2.3.3 Chráněná dílna

Chráněná dílna Domova Ráček je umístěna přímo ve stacionáři. Je výborně vybavena pomůckami pro košíkářské práce, keramiku, šicími stroji, tkalcovským stavem, výtvarnými pomůckami a drobným náradím. V dílně pracují v rámci rehabilitačního programu svěřenci domova. Výrobky chráněné dílny nabízí Domov Ráček k prodeji při různých příležitostech.

Díky grantu EU v roce 2011 došlo k rozvoji činnosti sociálně terapeutických dílen. Nejde jen o výrobu a prodej drobných suvenýrů, ale o skutečnou práci na zakázku různých firem jako například třídění výlisků z umělých hmot apod. Cílem však není dosahování zisku, ale účelná práce uživatelů služeb v rámci terapie. Některé výrobky jsou i předávány jako dárek (například 200 keramických pečeti s logem spolku Vltavan Praha k jeho 140. výročí založení). Rozvoji dílen napomohlo i Město Rakovník pronájmem dalších prostorů.

Chráněná dílna má velký význam pro pracovní terapii uživatelů služeb, ale přináší jim také uspokojení z výrobků a radost z výtvarných děl, které jsou veřejně vystavovány.

2.3.4 Rehabilitační pobyty

Rehabilitační pobyty neodmyslitelně patří k Domovu Ráček. Jedná se například o pobyt v roce 2005 pod názvem „Sumeček z Polabí“, dotován Ministerstvem zdravotnictví nebo každoroční ozdravný pobyt u moře v Chorvatsku organizovaný SPMP ČR dotovaný Všeobecnou zdravotní pojišťovnou. Rehabilitačních pobytů se neúčastní pouze uživatelé služeb Domova Ráček, ale i ze Speciálních domovů SPMP a jednotlivci s handicapem ze Středočeského kraje a Prahy.

2.3.5 Kulturní, sportovní a společenské akce domova

Zahrada u stacionáře je využívána jako letní sportoviště. Plocha umožňuje hraní míčových her. Oblíbená je zejména díky pevně zabudované dráze pro zahradní golf. V zahradním domku jsou k dispozici horská kola, rafty, pádla a vesty pro sportovní rehabilitaci. Další druhy rehabilitace, například cvičení na balonech nebo jízda na cyklistickém trenažéru, se však mohou provádět celoročně uvnitř stacionáře.

Domov pořádá v rámci integrace na zahradě sportovní soutěže, například OLIVIA CUP v garden golfu. Také zde probíhají přípravy na olympiádu PROBO OPEN HANDICAP v atletice.

Dále domov využívá i možnosti sportování ve městě mezi lidmi bez handicapu například v plaveckém bazénu, posilovně, koupališti nebo v bowlingové herně.

Ráček také zajišťuje kulturní přehlídky a výstavy, divadelní festival „D*Ráček” a filmové festivaly nejen pro handicapované, ale v rámci integrace i pro širokou veřejnost a pro spolupracující humanitní organizace.

2.3.6 Stanice pomoci

Stanice pomoci, která pečuje o svěřence domova v chráněném bytě, pomáhá rodičům v situacích, kdy krátkodobě nemají kam své děti umístit. Dále stanice pomoci pomáhá uživatelům přímo. Například doprovodem na lékařská vyšetření, zajištěním odborného lékařského vyšetření, odborné lékařské péče, ale i doprovodem ke kadeřníkovi nebo na pedikúru apod.

2.3.7 Poradenská a zprostředkovatelská činnost Domova Ráček

Poradenství je každodenní činností domova. Jedná se o úzký kontakt s rodiči, kteří se mohou v kteroukoli hodinu obrátit pro radu či informaci jak vyřešit některé své problémy. Někteří bývalí klienti i řada dalších osob s handicapem žádají o radu či jen morální podporu.

Rodiče se v Ráčku při schůzkách setkávají s odborníky, specialisty a jsou seznamováni se svými sociálními dávkami a nároky.

2.3.8 Osvětová, vzdělávací a publikační činnost

Domov Ráček se pyšní časté publicity v místním tisku. V minulých letech byla také Českou televizí a rozhlasem odvysílaná reportáž z činnosti domova. Předseda správní rady a ředitelka domova jsou stálí přispěvatelé do časopisů pro handicapované, jako jsou Vozíčkář, Mentální retardace, Zpravodaj ÚSP, Můžeš, Ostravský vozka a další.

Domov používá řadu let videotechniku nejen k radosti uživatelů služeb, ale k propagaci svého poslání a k vzdělání veřejnosti.

Jedná se především o videozáznamy natočené z činnosti domova, a které získaly ocenění při Video festivalech (například Šmoulí branný den, Sen o moři, Povídání s Honzou), ale také o snímky půjčené z kabinetu HANDICAP LYCEA Praha, promítané při instruktážních zaměstnáních s asistenty a při besedách s rodiči.

Obr. č. 4 Fotografie

Zdroj: Domov Ráček o.p.s. [online]. 2003, [cit. 2013-02-02]. Dostupné na [www:
<http://www.domovracek.cz/>](http://www.domovracek.cz/)

Mezi nejvýznamnější služby domova Ráček bezpochyby patří denní stacionář. Ten navštěvuje dnes již dvacet osm svěřenců, kteří do domova denně docházejí. Je pro ně připravený zajímavý program v podobě zábavy, rehabilitace a terapie. Denní stacionář je u všech uživatelů služeb velice oblíbený. Podle mého názoru je stacionář výborná možnost jak pomoci tělesně a mentálně handicapovaným lidem strávit den a pomoci jejich rodinám. Všechny asistentky se svěřencům plně věnují, svojí práci berou jako poslání a uživatele služeb jako svojí rodinu.

Další významná aktivita, kterou domov nabízí je již výše zmiňovaná práce ve chráněné dílně. Svojí prací svěřenci pomáhají nejenom sobě, ale svými výrobky dělají radost i svému okolí. Práce v chráněné dílně pomáhá svěřencům domova připravit se na budoucí trh práce, který většinu z nich bezpochyby čeká.

Domov se také pyšní svým bytem s částečnou asistencí, který se mu povedl zařídit ke spokojenosti svým svěřencům. Myslím si, že toto bydlení je pro uživatele skvělá příležitost jak se začlenit do společnosti a prožít plnohodnotný život.

Podle mého názoru stojí za povšimnutí také sportovní a kulturní akce, které Ráček pořádá nebo se na nich alespoň podílí. Často se o nich zmiňuje tisk a svěřenci získali spoustu cen a ocenění.

Ovšem nejoblíbenější aktivitou u svěřenců domova jsou rehabilitační pobyty u moře. Všichni se na ně celý rok těší a plně si tyto pobyty užívají. Myslím si, že je to skvělá příležitost jak umožnit uživatelům rehabilitaci spojenou s cestováním a poznáním cizích zemí.

Podle mého názoru jsou všechny služby a aktivity, které domov zajišťuje důsledně organizovány, a tím pomáhají svým uživatelům. V domově vládne příjemná a rodinná atmosféra, která pohltí hned každého návštěvníka.

Domov zajišťuje vedle základních služeb další doplňkové služby:

- Výrobu pletených a háčkovaných výrobků, řemeslné zpracování textilií
- Výrobu porcelánových a keramických výrobků
- Výrobu dřevěných výrobků
- Specializovaný maloobchod
- Reklamní činnost, marketing, mediální zastoupení
- Hostinská činnost

Mezi výrobky sociálně terapeutické dílny patří například proutěné výrobky, vonná mýdla, gelové svíčky, sůl do koupele, keramické dekorace, hrníčky se jmény, zdobené kšiltovky a trička, malované hodiny, popelníky, polštářky, tkané rohože a koberečky, korálky, malované pohlednice a emotivní obrazy.

Tyto výrobky jsou prodávány ve specializovaném maloobchodě. K tomu má domov potřebná živnostenská oprávnění a tržby jsou uváděny v daňovém přiznání. Je nutné podotknout, že náklady na výrobu jsou v rovnováze s tržbami a nepřinášejí domovu výrazný zisk.

2.4 Podmínky pro poskytování obecně prospěšných služeb

- Tyto služby jsou poskytovány osobám s mentálním nebo tělesným handicapem, jejich rodinným příslušníkům a osobám, které se podílejí na péči o handicapované.
- O poskytnutí služby si musí uchazeč nebo opatrovník požádat písemně.
- O poskytnutí služby je s uchazečem uzavřena písemná dohoda, zpravidla na dobu určitou.
- Před poskytnutím uvedených služeb má společnost právo žádat od uchazeče o poskytnutí služby vyjádření jeho ošetřujícího lékaře.
- Úhrada obecně prospěšných služeb společnosti je hrazena převážně z dotací, grantů a darů. Případně je správní rada oprávněna rozhodnout, které služby bude poskytovat za úplatu.
- Účelem vytváření služeb není vytváření zisku.
- Správní rada může po souhlasu zakladatelů měnit, rozšířit nebo přidat nové služby za předpokladu, že o poskytování takových služeb projeví veřejnost zjevný zájem.

2.5 Dotazníkové šetření

Abych zjistila jak Domov Ráček o.p.s. vnímá veřejnost, vytvořila jsem krátký dotazník (viz. příloha A). Následně jsem oslovila občany bydlící v Rakovníku, kde se domov nachází a občany z okolních měst a vesnic. Cílem dotazníku je zjistit zda Domov Ráček respondenti vůbec znají, jestli s jeho činností a aktivitami přišli do kontaktu a jejich ochotu přispět Ráčku nějakou finanční částkou nebo darem.

2.5.1 Vyhodnocení dotazníku

Celkem jsme získala 40 dotazníků. Respondenty jsem vybírala náhodně, různého věku a pohlaví.

1. Znáte nějakou neziskovou organizaci ve svém okolí?

Graf č. 1 Znáte nějakou neziskovou organizaci ve svém okolí?

Zdroj: Vlastní zpracování

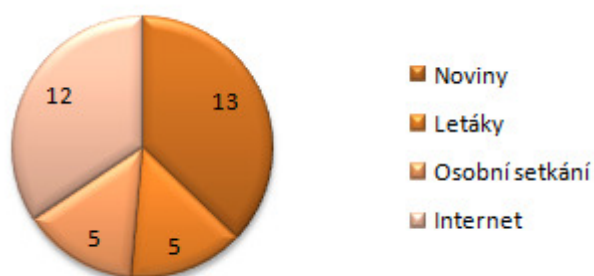
2. Slyšeli jste již o organizaci Domov Ráček o.p.s.?

Graf č. 2 Slyšeli jste již o organizaci Domov Ráček o.p.s.?

Zdroj: Vlastní zpracování

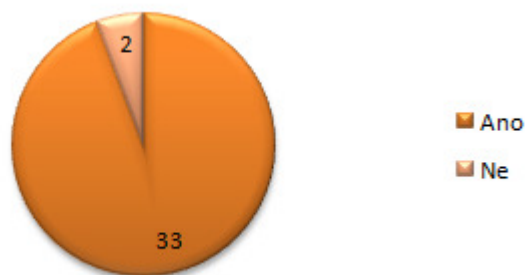
3. Jak jste se o této organizaci dozvěděli?

Graf č. 3 Jak jste se o této organizaci dozvěděli?

Zdroj: Vlastní zpracování

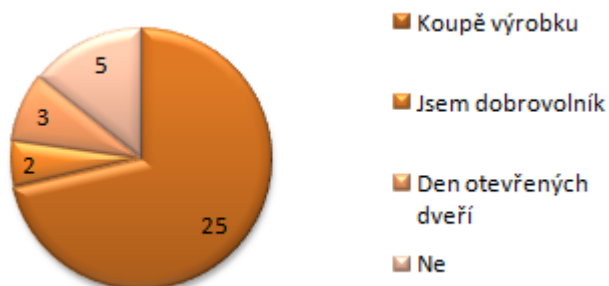
4. Je Vám známo jaké služby domov poskytuje?

Graf č. 4 Je Vám známo jaké služby domov poskytuje?

Zdroj: Vlastní zpracování

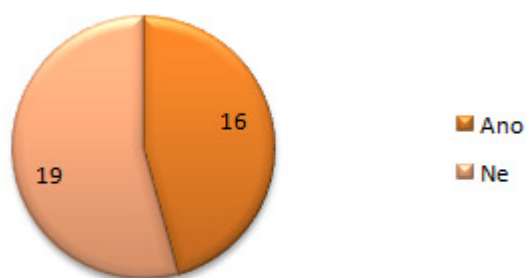
5. Setkali jste se někdy blíže s činností Ráčku?

Graf č. 5 Setkali jste se někdy blíže s činností Ráčku?

Zdroj: Vlastní zpracování

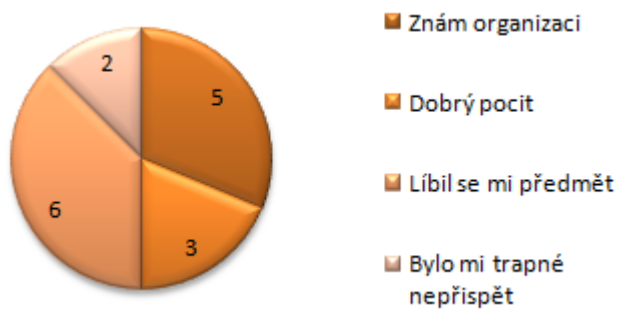
6. Přispěli jste někdy nějakou finanční částkou nebo darem domovu?

Graf č. 6 Přispěli jste někdy nějakou finanční částkou nebo darem domovu?

Zdroj: Vlastní zpracování

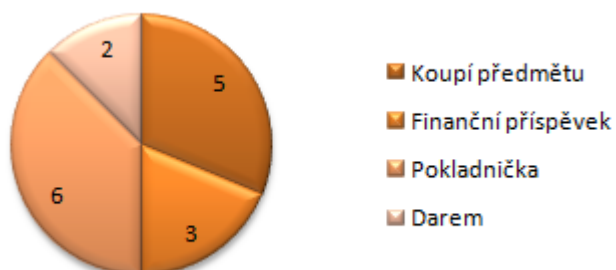
7. Co Vás k tomu vedlo?

Graf č. 7 Co Vás k tomu vedlo?

Zdroj: Vlastní zpracování

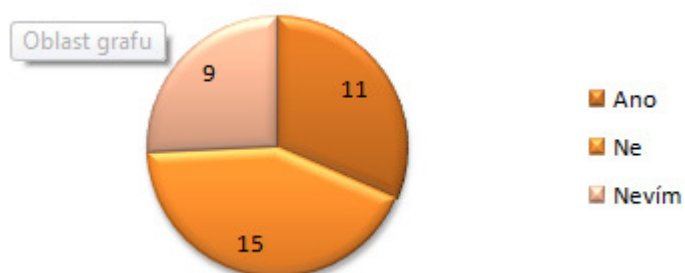
8. Jakým způsobem jste přispěli?

Graf č. 8 Jakým způsobem jste přispěli?

Zdroj: Vlastní zpracování

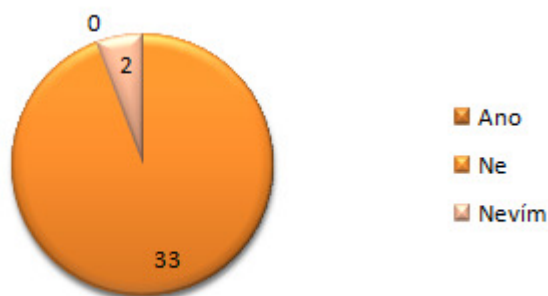
9. Znáte někoho, kdo služby domova využívá?

Graf č. 9 Znáte někoho, kdo služby domova využívá?

Zdroj: Vlastní zpracování

10. Myslíte si, že je činnost Ráčku důležitá a svým uživatelům pomáhá?

Graf č. 10 Myslíte si, že je činnost Ráčku důležitá a svým uživatelům pomáhá?

Zdroj: Vlastní zpracování

Podle dotazníků jsem zjistila, že 87 % respondentů zná nějakou neziskovou organizaci ve svém okolí a že již o Domovu Ráček o.p.s. slyšeli. Nejvíce dotazovaných odpovědělo, že se s organizací seznámilo prostřednictvím novin a internetu, dále potom z letáků, informačních tabulí a osobní účastí na jejich akcích. 94 % respondentů je známo, jakým službám se domov věnuje. Nejvíce dotazovaných se s činností Ráčku blíže setkala prostřednictvím koupě jejich výrobků tj. 74 % občanů, dále se zúčastnili Dnu otevřených dveří a dva dotazovaní jsou dobrovolníky v domově. 45 % respondentů již přispěli domovu nějakou finanční částkou nebo darem. Motivem přispět se stal předmět, který organizace nabízela (tj. 37 %), dále přispěli, protože organizaci dobře znají a líbí se jim (31 %) a ostatní přispěli pro dobrý pocit. Dotazovaní přispěli prostřednictvím koupě reklamního předmětu (tj. 56 %), dále finančním příspěvkem do kasičky, zasláním peněz na účet a materiální výpomocí. 31 % respondentů zná nějakou osobu, která služby domova využívá a 95 % dotazovaných si myslí, že činnost Ráčku je důležitá a svým uživatelům pomáhá.

Na základě těchto poznatků mohu konstatovat, že Domov Ráček o.p.s. je v Rakovníku a jeho okolí známý. Občané jsou si vědomi jeho přítomností, někteří se do jeho činnosti osobně zapojují, přispívají finančními i nefinančními dary, účastní se akcí domova a hodnotí jeho činnost za důležitou a veřejnosti prospěšnou.

3 Hospodaření Domova Ráček o.p.s.

Domov Ráček hospodaří s finančními prostředky získanými z příspěvků uživatelů služeb, ale jen pomocí těchto příspěvků samozřejmě není možné domov provozovat. Náklady jsou pokryty především státními dotacemi, částečně i příjmy z vedlejší činnosti a nemalou část pomáhají uhradit také dárce, ať již právnické či fyzické osoby.

Dále se ve své práci budu věnovat financování organizace v letech 2006 – 2011. V dalším textu představím hlavní subjekty a dárce, které domovu poskytují dotace.

3.1 Dotace a dárce organizace

Mezi hlavní subjekty, které domovu poskytují dotace, patří Městský úřad Rakovník, který každoročně poskytuje dotaci ve výši 50 000 – 100 000 Kč. Středočeský kraj sociální odbor se podílel na rozpočtu domova v roce 2006 svojí dotací ve výši 950 000 Kč. Úřad práce přispívá každý rok částkou 300 000 Kč. V letech 2006 a 2007 získal Domov Ráček ze Strukturálního fondu Evropské unie Globální grant, který celkem činil 259 440 Kč. Dalším subjektem, který poskytuje dotace je Středočeský kraj odbor sportu a odbor kultury. Odbor sportu přispívá pravidelně každý rok 20 000 – 30 000 Kč. Odbor kultury dává do rozpočtu Ráčku 20 000 Kč jednou ročně. Dále poskytuje domovu pravidelně prostředky Ministerstvo kultury ve výši 10 000 – 20 000 Kč každý rok. Svým dílem na rozpočtu Ráčku se podílí také Ministerstvo práce a sociálních věcí částkou, která se pohybuje mezi 800 000 – 1 250 000 Kč ročně. Dále poskytuje středočeský kraj každoročně svojí dotaci v rozmezí od 120 000 – 168 000 Kč.

Podle zprávy o hospodaření Domova Ráček o.p.s. je nejvýznamnějším subjektem poskytující dotace ve sledovaném období Středočeský kraj sociální odbor částkou v roce 2006 950 tisíc Kč. V roce 2007 poskytl dotaci ve výši 873 tisíc Kč, v roce 2008 přispěl částkou 1 157 600 Kč, rok 2009 přinesl domovu dotaci 1 215 800 Kč, v roce 2010 se podílel sociální odbor částkou 1 163 500 Kč a v roce 2011 přispěl dotací ve výši 740 tisíc Kč. Dále také můžeme podotknout, že subjekty poskytují dotace každý rok ve stejném nebo vyšším rozmezí. Pro bezproblémové fungování organizace jsou dotace nezbytné.

Dále bych se chtěla také zmínit o menších dárcích, kteří domovu poskytují svojí finanční i nefinanční podporu např. Tepelné zásobování Rakovník s.r.o., STAPRO s.r.o., CRPY s.r.o., Klub přátel dětí Dětských domovů o.s., PROBO GROUP a.s., Nadace Siemens s.r.o., Nadace Letorosty, Reklamní studio VEREK s.r.o., Studio „Radost“ Rakovník, Procter and Gamble Rakona, Teslet s.r.o., obce Křivoklát, Hředle, Nezabudice, Svojetín, Ruda, Hořesedly, Kroučová, Čistá, paní Radka Šímová, MUDr. Tomáš Semerádt, pan Josef Seibert, MUDr. Marie Rybová, studenti Masarykovy obchodní akademie a mnoho dalších. Tito dárci poskytují svojí pomoc domovu každý rok a jejich dary celkem se pohybují ve výši okolo 250 tisíc Kč. Vedle finančních darů poskytují dárci i dary věcné (například vybavení do chráněné dílny a chráněného bytu, DVD přehrávač a kameru apod.).

Rozmezí ročních dotací Domova Ráček o.p.s.

Subjekty	Dotace
Městský úřad Rakovník	50 000 – 100 000 Kč
Středočeský kraj sociální odbor	500 000 – 950 000 Kč
Úřad práce	250 000 – 300 000 Kč
Středočeský kraj odbor sportu	20 000 – 30 000 Kč
Středočeský kraj odbor kultury	10 000 – 20 000 Kč
Ministerstvo práce a sociálních věcí	800 000 – 1 250 000 Kč
Středočeský kraj	120 000 – 168 000 Kč
Středočeský kraj humanitární fond	150 000 – 220 000 Kč
Ostatní dárci	150 000 – 250 000 Kč

Tab. č. 2 Přehled rozmezí ročních dotací Domova Ráček o.p.s.

Zdroj: vlastní zpracování

3.2 Financování organizace

Tabulka č. 2 ukazuje, jak funguje financování Ráčku pomocí dotací a jiných příspěvků. V tabulce vidíme jednotlivé subjekty a procentuelně vyjádřenou jejich finanční pomoc, kterou domovu za rok 2006 poskytly. Náklady činily 2 475 049,39 Kč za rok, z toho příspěvky uživatelů služeb pokryly jen 13 %. Dotace státu (ministerstev, úřadu Středočeského kraje) a města kryly 66,2 %. Z toho nejvyšší dotaci poskytnul Krajský úřad středočeského kraje, ta pokryla náklady ve výši 41,20%. Zbylá část nákladů byla uhrazena dárci, ať fyzickými nebo právnickými osobami, a ostatními výnosy.

Podíl na pokrytí nákladů ve výši 2 475 049,39 Kč v roce 2006

	Kraj	Úřad práce	Uživatelé	Ostatní	Dárci,nadace	N ROS GGEU	Město RA	MK	MPSV	MZdr
do 45%	41,20%									
do 40%										
do 35%										
do 30%										
do 25%										
do 20%										
do 15%		14,50 %	13 %	11 %						
do 10%					9,80 %	8,10 %				
do 5%							2 %	0,40 %	0 %	0 %

Tab. č. 3 Přehled pokrytí nákladů na poskytování sociálních služeb za rok 2006

Zdroj: Výroční zpráva, 2006

Legenda:

Kraj:	Krajský úřad Středočeského kraje
Ostatní:	např. úroky, doplňková činnost
Město RA:	Město Rakovník
MPSV :	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MZdr :	Ministerstvo zdravotnictví
MK :	Ministerstvo kultury
N ROS GG EU : Globální grant Evropské Unie číslo CZ.04.1.03/2.3.15/0210 „Dílna Ráčků“.	

Tabulka č. 4 znázorňuje získané dotace za rok 2011 od jednotlivých subjektů. Domov celkově dostal dotaci ve výši 2 695 763 Kč.

Dotace za rok 2011

Dotace EU	1 388 192 Kč
MěÚ Rakovník	75 000 Kč
Ministerstvo práce a soc. věcí	740 000 Kč
Úřad práce	222 571 Kč
Středočeský kraj odbor sportu	30 000 Kč
Ministerstvo kultury	20 000 Kč
Středočeský kraj humanitární fond	220 000 Kč
Dotace celkem	2 695 763 Kč

Tab. č. 4 Dotace za rok 2011 Domova Ráček o.p.s.

Zdroj: vlastní zpracování

V *tabulce č. 5* vidíme příjmy, výdaje a výsledek hospodaření v letech 2006 – 2011. Mezi příjmy řadíme jednotlivé provozní dotace, ostatní výnosy, úroky z účtu a zúčtování fondů. Výdaje zahrnují spotřebu materiálu, spotřebu energií, ostatní služby, mzdové náklady, zákonné pojištění a ostatní náklady.

Podle *tabulky č. 5* příjmy oproti každému předcházejícímu roku stále rostou. Výjimka je rok 2007, kdy jsou příjmy nižší, tento pokles je způsoben nižšími provozními dotacemi, které Ráček v tomto roce získal. Celkově příjmy rostly v důsledku přibývání nových uživatelů služeb domova, díky poskytnutým dotacím a novým dárcům, které Ráček získal.

Výdaje domova ve sledovaných letech 2006 – 2011 rostou, stejně jako příjmy. To je způsobeno rozrůstáním Domova Ráček, rekonstrukcí chráněného bytu a rozšiřováním služeb.

Menší odchylka se vyskytla opět v roce 2007, ta je způsobena, podle zprávy o hospodaření Ráčku nižší spotřebou materiálu o necelých 100 tisíc Kč.

Hospodaření Domova Ráček o.p.s.						v Kč
Rok	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Příjmy	2 525 629,64	2 390 916,42	2 904 430,58	3 327 966,19	3 306 289,92	4 465 167,94
Výdaje	2 475 049,39	2 389 823,58	2 902 042,92	3 325 137,55	3 304 388,40	4 463 378,57
VH	5 580,25	1 092,84	2 387,66	2 828,64	1 901,92	1 789,37

Tab. č. 5 Hospodaření Domova Ráček o.p.s.

Zdroj: vlastní zpracování

Za uplynulých šest let dosahovala organizace na konci každého období kladného výsledku hospodaření. Z právní úpravy obecně prospěšných společností (zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, §17, odst. 3) víme, že tyto finanční prostředky musí organizace využít zase zpět v souladu se svým posláním. Právě proto jsou „přebývající“ finanční prostředky převedeny do rezervního fondu. Hospodářský výsledek po zdanění, vykázaný ke konci účetního období, převádí obecně prospěšná společnost v celé výši do rezervního fondu. Rezervní fond používá společnost nejprve ke krytí ztráty vykázané v následujících účetních obdobích. Toto platilo až do 1. ledna 2011. Tato povinnost byla zákonem č. 231/2010 Sb. zrušena, s odůvodněním, že jde o fond, který není kryt deponovanými peněžními prostředky a tím nemůže sloužit k pokrytí ztrát v příštích obdobích. Se ziskem je nyní nakládáno v souladu s účetními předpisy.

3.3 Řízený rozhovor s ředitelkou Domova Ráček o.p.s.

V předchozím textu jsem uvedla hlavní velké i malé sponzory a dárce Domova Ráček. Podle mého názoru a dat, které jsem čerpala ve výročních zprávách domova, mohu soudit, že domov má dostatek sponzorů i finančních prostředků pro své působení. Ale také mě zajímá, jak to vidí paní Ilona Hrušková ředitelka a spoluzakladatelka Ráčku. Pomocí řízeného rozhovoru (viz. příloha B) bych chtěla zjistit, jak situaci domova vnímá ona, zjistit jakým způsobem získává dotace, zda má domov nějakou konkurenci a jaké plány má do budoucna.

Rozhovor

- 1. Jak hodnotíte financování Domova Ráček o.p.s.? Máte k dispozici dostatek finančních zdrojů pro bezproblémové působení nebo Vám finance chybí?**

Financování v neziskovkách je vždy problematické.

V letošním roce máme ještě prostředky z EU na projekt Individuální plánování v sociálních službách, takže nám peníze nechybí.

- 2. Jakými způsoby získáváte finance? (osobní jednání, písemné žádosti, žádosti o granty, pořádání akcí nebo jiné)**

Finance získáváme převážně písemnou žádostí o grant.

Za dobu svého působení v domově jsme si vytvořili řadu přátel - sponzorů, kteří nám pravidelně přispívají.

- 3. Uspokojíte všechny uživatele, nebo pro velký zájem musíte některé odmítnout?**

Zatím uspokojujeme všechny žadatele z okresu Rakovník.

- 4. Jak vidíte organizaci v budoucnosti? Má silné postavení nebo by mohla mít v budoucnu problémy s existencí?**

Přestože již máme silné postavení, problémy v současné době mohou potkat každého.

Je velmi těžké udržovat provoz zařízení, ale budeme se všichni dále snažit.

- 5. Existuje nějaká jiná podobná organizace jako Ráček ve Vašem okolí, která by Vás mohla případně ohrozit?**

Na kraji okresu v Srbči je týdenní stacionář.

Vzájemně si nekonkurujeme, jsme rádi, že je zde další služba, kterou neposkytujeme.

- 6. Jaké plány máte do budoucna**

Nemáme žádné velkolepé plány, chceme udržet sociální služby na dobré úrovni.

Snažíme se naše služby přizpůsobovat potřebě klientů.

7. Jaké jsou Vaše další ekonomické cíle?

Mezi naše cíle do budoucna patří udržet si stabilní počet zkušených pracovníků v sociálních službách bez propouštění i při snížených příjmech z dotací a zvýšených výdajích za potraviny a služby.

Přitom nechceme navyšovat poplatky za poskytované služby uživatelům. Dále máme v plánu zajistit další prostředky na pokračování projektu „sociálně terapeutické dílny“ dosud podporovaného grantem EU.

Na základě rozhovoru s paní ředitelkou Ilonou Hruškovou mohu soudit, že organizace Domov Ráček o.p.s. má silné postavení a nehrozí ji žádná konkurence. V blízkosti okresu Srbec se nachází podobné zařízení, které se zaměřuje na službu týdenního stacionáře. Toto zařízení není bráno jako konkurence, ale jako partner. Prozatím Ráček disponuje dostatečným množstvím finančních prostředků na provoz, které získává především písemnými žádostmi o granty. V současné době Ráček uspokojí všechny zájemce o služby domova. Paní ředitelka také nastínila budoucí cíle, kterých chce dosáhnout.

Závěr

Fungování neziskových organizací je založeno na dostatečném počtu finančních zdrojů a na dobrovolnosti pracovníků. Potřebné finanční prostředky jsou získávány především z veřejných rozpočtů nebo z vlastní činnosti organizace. Také organizacím poskytují finanční prostředky domácí i zahraniční sponzoři a dárci. Financování neziskových organizací je nestálé a poskytované dotace často omezované. Proto se organizace nemohou na stálý přísun dotací spoléhat. Částečným řešením by mohla být podpora ze soukromého sektoru.

Vybraná nezisková organizace Domov Ráček je obecně prospěšnou společností. Hlavním finančním zdrojem na provoz Ráčku jsou získané dotace z veřejných rozpočtů. Tyto dotace domov získává hlavně písemnými žádostmi o granty. Za pomoci těchto každoročních dotací z Ministerstva práce a sociálních věcí, Krajského úřadu Středočeského kraje i Městského úřadu v Rakovníku, naplňuje Domov Ráček své poslání. Dále domov disponuje s příjmy z vlastní činnosti, příjmy z doplňkové činnosti a s příspěvky od svých dárců a sponzorů. Domov Ráček působí již 15 let a tak si získal spoustu přátel, kteří rádi finančně pomohou.

Hospodaření a financování domova je stabilní. V současné době vlastní Ráček dostatek finančních prostředků a nepotýká se s žádnými finančními problémy.

Služby, které domov poskytuje, jsou plně na odborné úrovni. Ráček se snaží své služby uživatelům přizpůsobovat a každým rokem služby rozšiřuje.

Úspěchy domova jsou často publikovány ve sdělovacích prostředcích a pomáhají tak získávat dary od mecenášů a granty od nadací, nadačních fondů a Evropské Unie, bez kterých by Domov Ráček o.p.s. neměl dostatek finančních prostředků na svoji bohatou činnost. Ráček si za dobu svého trvání vybudoval v regionu i mimo něj uznávané postavení a tak má vedle kvalifikovaných pracovníků v sociálních službách dostatek nadšených dobrovolníků i praktikantů ze škol, kteří se rádi a bezplatně do činnosti zapojí.

Právní forma obecně prospěšné společnosti je pro činnosti a aktivity domova vhodně zvolená. Ráček je díky této právní formě samostatný a nezávislý. Činnost a hospodaření domova je průhledné díky zveřejňovací povinnosti (zákon č. 248/1995 Sb., §20, o obecně prospěšných společnostech a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů). Dále je Ráček jako obecně prospěšná společnost osvobozena od placení některých daní.

Například daně darovací a dědické při bezúplatném nabytí majetku určeném na činnost o.p.s. (zákon č. 357/1992 Sb., § 20 odst. 4, o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti, v platném znění).

Zvyšování příjmů by mohl Ráček zajistit vlastní činností. Jednou z možností by mohlo být pořádání kulturních akcí, které by přilákaly řadu dalších potencionálních dárců a sponzorů. Mohlo by se jednat o různé besídky, sportovní akce a výstavy prací z chráněné dílny.

V oblasti získávání peněžních prostředků z veřejných rozpočtů není nutné navrhopat doporučení na zlepšení. Domov každoročně získává dostatek těchto zdrojů.

Jako hlavní doporučení pro další praxi domova bych navrhla udržet dosaženou kvalitu registrovaných sociálních služeb a pokračovat v zavedených terapiích, rehabilitačních vodáckých pobytech, práci v sociálně terapeutických dílnách a postupně zkvalitňovat prostředí pro poskytování služeb jak ve stacionáři, tak i ve chráněném bytě.

Seznam použité literatury

DUBEN, Rostislav. *Neziskový sektor v ekonomice a společnosti*. 1.vyd. Praha: CODEX Bohemia s.r.o., 1996. 376 s. ISBN 80-85963-19-1.

PLAMÍNEK, Jiří; SVATOŠ, Vladimír. *Řízení neziskových organizací: První český rádce pro pracovníky v občanských sdruženích, nadacích, obecně prospěšných společnostech, školách, církvích a zdravotnických zařízeních*. 1.vyd. Praha: Nadace Lotos, 1996. 186 s.

REKTORČÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru. Základy ekonomiky, teorie a řízení*. Vyd.2. aktualizované. Praha: Ekopress, s.r.o., 2007. 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.

RUŽIČKOVÁ., Růžena. *Neziskové organizace: Vznik, účetnictví, daně*. 10. aktualiz. vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2009. 248 s. ISBN 978-80-7263-538-2.

ŠEDIVÝ, Marek; MEDLÍKOVÁ, Olga. *Úspěšná nezisková organizace*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 160 s. ISBN 978-80-247-2707-3.

Výroční zpráva Domov Ráček, o.p.s., Rakovník: Domov Ráček, 2006.

Výroční zpráva Domov Ráček, o.p.s., Rakovník: Domov Ráček, 2007.

Výroční zpráva Domov Ráček, o.p.s., Rakovník: Domov Ráček, 2008.

Výroční zpráva Domov Ráček, o.p.s., Rakovník: Domov Ráček, 2009.

Výroční zpráva Domov Ráček, o.p.s., Rakovník: Domov Ráček, 2010.

Výroční zpráva Domov Ráček, o.p.s., Rakovník: Domov Ráček, 2011.

Seznam použitých zákonů

Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění

Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, v platném znění

Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, darovací a z převodu nemovitostí, v platném znění

Zákon č. 586/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, v platném znění

Elektronické zdroje

Financování neziskových organizací. [online] Praha: Ministerstvo financí, 2005, [cit, 2013-03-22]. Dostupné na www:

http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/nezisk_organizace.html

Domov Ráček o.p.s. [online]. 2003, [cit. 2013-02-02]. Dostupné na www:

<http://www.domovracek.cz/>

Neziskovky.cz: Dárcovství. [online]. 2005, [cit. 2013-04-08]. Dostupné na www:

<http://www.neziskovky.cz/clanky/512/darcovstvi/>

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 Příklady výrobků a služeb neziskových organizací	20
Tabulka č. 2 Přehled rozmezí ročních dotací Domova Ráček o.p.s.	40
Tabulka č. 3 Přehled pokrytí nákladů na poskytování sociálních služeb za rok 2006	41
Tabulka č. 4 Dotace za rok 2011 Domova Ráček o.p.s.	42
Tabulka č. 5 Hospodaření Domova Ráček o.p.s.	43

Seznam obrázků

Obrázek č. 1 Členění národního hospodářství podle principu financování	7
Obrázek č. 2 Logo Domov Ráček o.p.s.	26
Obrázek č. 3 Organizační struktura Domov Ráček o.p.s.	27
Obrázek č. 4 Fotografie	32

Seznam grafů

Graf č. 1 Znáte nějakou neziskovou organizaci?	35
Graf č. 2 Slyšeli jste již o organizaci Domov Ráček o.p.s. ?	35
Graf č. 3 Jak jste se o této organizaci dozvěděli?	35
Graf č. 4 Je Vám známo jaké služby domov poskytuje?	36
Graf č. 5 Setkali jste se někdy blíže s činností Ráčku?	36
Graf č. 6 Přispěli jste někdy nějakou finanční částkou nebo darem domovu?	36
Graf č. 7 Co Vás k tomu vedlo?	37
Graf č. 8 Jakým způsobem jste přispěli?	37
Graf č. 9 Znáte někoho, kdo služby domova využívá?	37
Graf č. 10 Myslíte si, že je činnost Ráčku důležitá a svým uživatelům pomáhá?	38

Přílohy

Příloha A: Dotazník Postavení Domova Ráček o.p.s. v mysli veřejnosti

Dotazník – Postavení Domova Ráček o.p.s. v mysli veřejnosti

V současné době provádím výzkum pro účely bakalářské práce, který se týká názorů na neziskovou organizaci Domov Ráček o.p.s. Chtěla bych Vám položit několik otázek, které souvisí s touto problematikou. Dotazník je anonymní, máte právo ho odmítnout.

Jak vyplnit dotazník: Vámi vybranou odpověď označte. Kde je volné místo (tečky) vyplňte

1. Znáte nějakou neziskovou organizaci ve svém okolí?

- ☐ Ano
- ☐ Ne

2. Slyšeli jste již o organizaci Domov Ráček o.p.s.? (Pokud „ne“ dále dotazník nevyplňujte, děkuji.)

- ☐ Ano
- ☐ Ne

3. Jak jste se o této organizaci dozvěděli?

- ☐ Z novin a časopisů
- ☐ Z letáků a informačních tabulí
- ☐ Osobním setkání (akce organizace)
- ☐ Z internetových stránek
- ☐ Z televize a rozhlasu
- ☐ Vlastní odpověď

4. Je Vám známo jaké služby domov poskytuje? (Pokud „ano“ upřesněte.)

- ☐ Ano
- ☐ Ne

5. Setkali jste se někdy blíže s činností Ráčku?

- ☐ Koupil/a jsem si jejich výrobky
- ☐ Navštívil/a jsem chráněnou dílnu, galerii, jinou akci
- ☐ Byl/a jsem na dni otevřených dveří Ráčku
- ☐ Jsem dobrovolník
- ☐ Vlastní odpověď
- ☐ Ne

6. Přispěli jste někdy nějakou finanční částkou nebo darem domovu? (Pokud „ne“ přejděte rovnou k otázce č. 9.)

- ☐ Ano
- ☐ Ne

7. Co Vás k tomu vedlo?

- ☐ Zním organizaci, líbí se mi její poslání
- ☐ Dobrý pocit
- ☐ Líbila se mi jejich nabídka služeb, to co dělají
- ☐ Líbil se mi předmět, který prodávali
- ☐ Bylo mi trapné nepřispět
- ☐ Vlastní odpověď

8. Jakým způsobem jste přispěli?

- ☐ Koupí reklamního předmětu
- ☐ Zasláním finančního příspěvku
- ☐ Materiální výpomocí
- ☐ Peněžním příspěvkem do pokladničky
- ☐ Vlastní odpověď

9. Znáte někoho, kdo služby domova využívá?

- ☐ Ano
- ☐ Ne
- ☐ Nevím

10. Myslíte si, že je činnost Ráčku důležitá a svým uživatelům pomáhá?

- ☐ Ano
- ☐ Ne
- ☐ Nevím

Děkuji za Váš čas, který jste dotazníku věnovali.

Příloha B: Seznam otázek z řízeného rozhovoru

1. Jak hodnotíte financování Domova Ráček o.p.s.? Máte k dispozici dostatek finančních zdrojů pro bezproblémové působení nebo finance chybí?
2. Jakými způsoby získáváte finance? (osobní jednání, písemné žádosti, žádosti o granty, pořádání akcí nebo jiné)
3. Uspokojíte všechny uživatele, nebo pro velký zájem musíte některé odmítnout
4. Jak vidíte organizaci v budoucnosti? Má silné postavení nebo by mohla mít v budoucnu problémy s existencí?
5. Existuje nějaká jiná podobná organizace jako Ráček ve Vašem okolí, která by Vás mohla případně ohrozit?
6. Jaké plány máte do budoucna?
7. Jaké jsou Vaše další ekonomické cíle?

Abstrakt

KOUNOVSKÁ, E. *Aktivita a financování vybrané neziskové organizace Domov Ráček o.p.s.*
Bakalářská práce. Cheb: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 52 s., 2012

Klíčová slova: nezisková organizace, aktivity a financování neziskové organizace, Domov Ráček o.p.s.

Předložená bakalářská práce je zaměřena na aktivity a financování neziskových organizací. V první kapitole je vymezen neziskový sektor, dále jsou popsány základní charakteristiky neziskových organizací a způsoby jejich financování. Druhá kapitola je zaměřena na neziskovou organizaci Domov Ráček o.p.s. Zabývá se její stručnou charakteristikou a službami které nabízí. Třetí část je zaměřena na financování Domova Ráček o.p.s. V závěru jsou uvedena doporučení pro další praxi organizace.

Abstract

KOUNOVSKÁ, E. *Activities and financing of non-profit organization*. Bachelor Thesis. Cheb: Faculty of Economics, University of West Bohemia in Pilsen, 52 p., 2013

Key words: a non-profit organization, activities and financing of non-profit organization, a home Ráček o.p.s.

This bachelor thesis is focused on the activities and funding of non-profit organizations.

The first chapter defines the non-profit sector and further on it describes the basic characteristics of non-profit organizations and their funding methods. The second chapter focuses on a non-profit organization Domov Ráček o.p.s. It brings brief characteristics of the organization and the services offered. The third part focuses on the fund raising for Domov Ráček o.p.s. The conclusion offers further recommendations for the future utilization of the organization.